

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,
Judecători – Țurcan Anatolie și Talpă Boris,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Maniuc Evgheni XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.06.2021 – 28.04.2022;

Instanța de apel: 26.05.2022 – 27.09.2022;

Instanța de recurs: 24.11.2022 – 05.07.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28.04.2022, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Maniuc Evgheni a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(4) lit.b) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a deține funcții din domeniul gestionării drogurilor, etnobotanicelor și analogilor acestora pe un termen de 3 ani.

Începutul termenului executării pedepsei cu închisoare urmează a fi calculat din momentul rămânerii definitive a sentinței și reținerii condamnatului.

În privința lui Maniuc Evgheni s-a aplicat măsura preventivă - obligarea de nepărăsire a țării - până când sentința va deveni definitivă, cu reținerea ulterioară și plasarea în penitenciar pentru executarea pedepsei.

S-au dispus încasarea în beneficiul statului, de la inculpat, a cheltuielilor judiciare în sumă de 5 040 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, începând cu o perioadă

de timp nestabilită de organul de urmărire penală, urmărind scopul păstrării ilegale a substanțelor stupefiante, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopul său, Maniuc Evgheni a obținut în circumstanțe necunoscute organului de urmărire penală aceste substanțe, pe care le-a păstrat asupra sa, până la 20.11.2020, în jurul orei 22:30, când a fost depistat de către colaboratorii de poliție care erau implicați în serviciul de noapte privind menținerea ordinii publice pe sect. Ciocana, în cadrul echipajului MAI 0233, pe str. XXXXXX XXX, XXXXXX, unde, în momentul în care Maniuc Evgheni a observat echipajul de poliție, a aruncat din mână o sticlă din plastic cu eticheta „Fanta”.

În cadrul efectuării cercetării la fața locului, a fost depistată și ridicată o sticlă de masă plastică cu depuneri de culoare galbenă confecționată artizanal, destinată pentru consumul de droguri și, din imediata apropiere de aceasta, a fost depistat și ridicat un pachetel de tip zip-lock, cu o substanță de masă vegetală, mărunțită, de culoare galbenă.

Conform raportului de constatare tehnic-științific nr.34/12/1-R-4484 din 30.12.2020, masa vegetală uscată, mărunțită, de culoare galbenă, din pachetul de polimer, de tip zip-lock, ridicată la 20.11.2020, în urma cercetării la fața locului pe str. M. Sadoveanu 12/1, reprezintă un produs etnobotanic, îmbibat cu cannabinoid sintetic MDMB(N)-022, care nu se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorii acestora, supuse controlului pe teritoriul Republicii Moldova. Masa produsului etnobotanic îmbibat cu cannabinoid sintetic MDMB(N)-022, constituie 1,20 gr.

În conformitate cu răspunsul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr.Rg-02-003765 din 11.09.2020, substanța MDMB(N)-022 reprezintă analog al substanței 5F-AMB. Iar conform Hotărârii de Guvern nr.1088 din 05.10.2004 cu privire aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului 5F-AMB este inclus în Tabelul I. Substanțe stupefiante și substanțe psihotrope neutilizate în scopuri medicale. Lista nr.2 Substanțe psihotrope.

Conform pct.193 din Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006 „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, substanța 5F-AMB mai mare de 0,25 constituie proporții deosebit de mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate în faza urmăririi penale, prima instanță a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit.b) Cod penal – circulația ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, adică păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare a căror circulație în scopuri medicale este interzisă.

3. Avocata Roșca Inga, în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a sentinței, în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicate inculpatului, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În motivarea apelului declarat, a invocat faptul că în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile art.90 Cod penal, deoarece din momentul săvârșirii infracțiunii

comportamentul său în societate s-a schimbat, iar gradul de responsabilitate pentru faptele comise a crescut.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată urma să țină cont de faptul că inculpatul are un copil minor la întreținere, a fost încadrat recent în câmpul muncii, a recunoscut săvârșirea infracțiunii incriminate, menționând că se căiește sincer și regretă cele comise.

Mai mult, careva circumstanțe agravante în privința inculpatului nu au fost stabilite, or, deși acuzatorul de stat a indicat drept circumstanță agravantă săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, instanța a constatat că acesta nu a fost condamnat anterior pentru infracțiuni similare, prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 26.10.2005 fiind încetată procedura privind învinuirea acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(1) Cod penal, cu atragerea la răspunderea administrativă în temeiul art.55 Cod penal. Prin urmare, această sentință nu poate fi apreciată ca fiind de condamnare a persoanei pentru o infracțiune similară, procesul penal fiind încetat, iar atragerea la răspundere contravențională nu poate fi echivalată cu condamnarea persoanei.

3.1. Avocatul Gafton Mihai, în numele inculpatului, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate sau recalificarea și condamnarea acestuia în baza art.217 alin.(1) Cod penal

În motivarea cerințelor sale, a indicat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.art.7, 15, 81,75 Cod penal.

Or, în privința inculpatului putea fi aplicată o pedeapsă mai blândă, însă instanța de fond a omis faptul că acesta are la întreținere și un copil minor, care se află în responsabilitatea lui.

Totodată, instanța de fond a acordat prioritate declarațiilor martorilor fără careva probatoriu pertinent de confirmare a lor, iar probe ce ar demonstra săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) Cod penal nu au fost prezentate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, în latura individualizării pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care pedeapsa aplicată inculpatului de 1 an închisoare a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute la art.217 alin.(4) lit.b) Cod penal.

Însă, fiind verificată pedeapsa aplicată inculpatului, a fost constatat că prima instanță nu a aplicat corespunzător prevederile art.art.6, 7, 61, 75-78 Cod penal, apelurile declarate de apărare urmând a fi admise în această parte.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia,

de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, inculpatul a comis o infracțiune gravă, se caracterizează pozitiv, are la întreținere un copil minor, lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind recunoașterea vinei și căința activă, instanța de apel a considerat justificat și proporțional de a aplica în privința acestuia prevederile art.90 Cod penal, concluzia fiind fondată pe cumulum de circumstanțe pozitive ce vizează inculpatul, care a promis instanței că nu va încălca Legea penală pe viitor, dar și în baza circumstanțelor reale și personale ale acestuia.

Or, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără dispunerea executării pedepsei cu închisoarea, în speță fiind întrunite condițiile de aplicare a art.90 Cod penal, pedeapsa aplicată urmând să asigure scopul executării pedepsei prevăzut de legiuitor la art.61 Cod penal. Raționamentul dispunerii suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea este susținut inclusiv de faptul că condamnarea reală la pedeapsă privativă ar crea repulsie, cauzând noi suferințe inculpatului, corespunzător, aceasta nu-și poate atinge scopul de corectare și reeducare, ci de generare a unor trăsături negative.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea totală a deciziei, cu menținerea sentinței, deoarece apelurile au fost admise greșit.

În motivarea cerințelor, a invocat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, justificat stabilindu-i pedeapsa cu închisoare, iar instanța de apel incorect a aplicat dispozițiile art.90 Cod penal.

Acuzarea consideră că instanța de apel a omis faptul că inculpatul a comis o infracțiune *mai puțin gravă*, iar caracterul acțiunilor denotă că în privința lui nu pot fi folosite măsuri de constrângere mai blânde decât închisoarea.

Potrivit revendicării, prin sentința din 2005, inculpatul a fost eliberat de pedeapsă penală în baza art.217 alin.(1) Cod penal, cu atragerea la răspundere administrativă în temeiul art.55 Cod penal, iar în anul 2015 a fost condamnat pe art.220 alin.(2) Cod penal, la 2 ani și 8 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, conform art.90 Cod penal, pe un termen de 2 ani.

Pedepsele aplicate anterior inculpatului denotă că scopul legii penale nu a fost atins, favorizându-l la săvârșirea de noi infracțiuni, or, acesta nu și-a făcut concluziile necesare și nu și-a schimbat comportamentul, circumstanțe în care unica metodă de corectare și reeducare va fi *pedeapsa reală*, iar împrejurările ce rezultă din personalitatea inculpatului și recunoașterea vinei invocate la adoptarea soluției de către instanța de apel nu pot substitui gradul prejudiciabil al faptei comise, motivul și persoana celui vinovat, rezonanța infracțiunii și impactul asupra societății.

Subsidiar, acuzarea remarcă faptul că, deși inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, potrivit prescripțiilor din art.364¹ Cod de procedură penală, aceasta nu poate fi valorificată ca circumstanță atenuantă la stabilirea pedepsei, ce ar condiționa aplicarea art.90 Cod penal, deoarece inculpatul a beneficiat deja de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei incriminate.

În concluzie, acuzarea apreciază soluția instanței de apel în partea pedepsei aplicate

inculpatului ca fiind greșită, contrară scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei, decizia adoptată în această parte nefiind motivată în raport cu concluzia de dispunere a suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal consideră că, recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal reține că, recurentul critică decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, temeiul pentru recurs care este prevăzut la pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare în speța dedusă judecății.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră că, la aplicarea pedepsei, instanța de apel

a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61 și 75 Cod penal, art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inclusiv a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, în ședința de judecată, a recunoscut vina pe deplin și s-a căit sincer de cele săvârșite, este caracterizat pozitiv, are la întreținere un copil minori, că lipsesc circumstanțe agravante, ca circumstanțe atenuante fiind reținute căința activă și recunoașterea vinei, cât și de atitudinea acestuia față de cele săvârșite, precum și de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

La fel, Colegiul penal reține că, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea în cursul procesului.

Astfel, aplicarea suspendării condiționate a pedepsei nu este un drept al inculpatului sau al procurorului, ci o prerogativă a instanței de judecată care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Prin urmare, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de procuror în cererea de recurs, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Mai mult, Colegiul penal apreciază ca nefondate și afirmațiile recurentului că *deși inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, potrivit prescripțiilor din art.364¹ Cod de procedură penală, aceasta nu poate fi valorificată ca circumstanță atenuantă la stabilirea pedepsei, ce ar condiționa aplicarea art.90 Cod penal, deoarece inculpatul a beneficiat deja de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei incriminate.*

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, dacă instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Or, dispunerea aplicării art.90 Cod penal în privința inculpatului nu a fost condiționată de examinarea cauzei în procedură simplificată, concluziile instanței de apel în această parte fiind fondate pe o analiză complexă a împrejurărilor cauzei și a personalității acestuia, inclusiv circumstanțele atenuante constatate, pedeapsa aplicată inculpatului fiind una legală, corectă, motivată și întemeiată.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, pentru a convinge inculpatul

în necesitatea respectării ordinii de drept și a normelor morale, nu este necesară izolarea lui de societate, în privința acestuia fiind aplicabile prevederile art.90 Cod penal.

În plus, se reține că, pentru motivele invocate în recursul de pe rol, se regăsesc argumente plauzibile în decizia instanței de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate, în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Maniuc Evgheni XXXXXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 13 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris